

FÉRFI HÁLÓK — NŐI AKADÁLYOK

DR. TRENKA MAGDOLNA

a Magyar Sportjogász Társaság tagja

E-mail: Dr.Trenkam@sportjus.hu

DOI 10.23716/TT0.24.2020.16

Absztrakt

Évek óta kutatom, a nők, a társadalom vezetésében elfoglalt helyét, helyzetét, mert ez az egyik legjobb indikátor, a nők társadalmi esélyeit tekintve. A nemek közötti — *igen változó jogi tartalmú* — viszonyrendszer napjainkban is, az egyik legfontosabb társadalmi kérdés kellene legyen szerte a világon. (De nem az.) Jól tudjuk azt is, hogy vannak olyan társadalmak, ahol nem a nők vezetői esélyegyenlősége a kérdés, hanem annál sokkal súlyosabb a probléma: azaz a nők és a férfiak jogegyenlősége — *deklaráltan* —, nem létezik. „*Egyes kultúrákban, a férfiak uralma a nők alávetettsége a legalapvetőbb, és megkérdőjelezhetetlen normák közé tartozik*”. [ANDORKA, 2006]. Milyen — *öröklött — mintázatok és struktúrák* alapján működnek még ma is egyes társadalmak, ahol a nők tudomásul veszik/*kénytelenek tudomásul venni/* a nemük szerinti diszkrimináció különféle formáit? Egyik ilyen ok a masszív férfi hálók léte, és működése; mely az aktorok (*férfiak és nők*) tudatában és az intézményes társadalmi működésben egyaránt meghatározó lenyomatot hagy. Ezek a(z) — *általában* — homofil férfi hálók, egyben hatalmi hálók is. A hatalom, hatalmat szül?! A maszkulin hálókon kívül rekedtek (jellemzően a nők), a legkülönfélébb (*deklarált és látens*) megkülönböztetést kell elszenvedjék, az „egyszerű” kirekesztéstől, a jogoktól való megfosztáson át, a szexuális abúzusig.

Jelen tanulmányban a demokratikusnak mondott társadalmak, férfi hálóinak *működési mechanizmusáról és ennek hatásairól* fogok egy képet felmutatni.

Kulcsszavak: női jog és esélyegyenlőség hiánya; férfi hálók – hatalmi hálók; alávetett nők – uralkodó férfiak; szegregáció, kontraszelekció, mint a férfi hálók működésének következménye

Bevezetés

Interdiszciplináris társadalom tudománnyal foglalkozom, ezen belül is, főként 'women studies'-sal; mégpedig évek óta, a nők, a vezetésben elfoglalt hátrányos helyzetét vizsgálom, — a férfidomináns alrendszerekben¹. Az esélyegyenlőség kérdése áll a vizsgálódásaim fókuszában. Az esélyegyenlőség jogi tartalma alatt értjük, azon jogi és nem jogi eszközök összességét, mellyel a nők és férfiak formális jogegyenlőségén túl, a nők lehetőségeikben is egyenlőek lesznek. (Effektív egyenlőség.)

Több száz oldalon összegeztem kutatási eredményeimet,² ill. számos konferencián és tanulmányban mutattam be a kutatásom egyes részleteit.

A nők vezetésben elfoglalt helye/helyzete kitűnő indikátora a nők valós, — *valójában egyenlőtlen* — helyzetének, még a fejlettnek nevezett demokráciákban is. Ez a terület meglehetősen elhanyagolt a nyugati társadalmi diskurzusban. [NAGY 2009]

Nem beszélve a nők valódi — *valójában elnyomott* — helyzetéről a törzsi, a fundamentális vallási társadalmakban. „*Egyes kultúrákban, a férfiak uralma a nők alávetettsége a legalapvetőbb, és megkérdőjelezhetetlen normák közé tartozik*” [ANDORKA, 2006: 335]. Ez utóbbiról — *valamiféle álszeméremből, vagy a ma divatos politikai korrektség talaján* — szinte egyáltalán nem esik szó a mainstreamingben; és a tudományban is alig. Nem kívánom jelen tanulmányt erre a kérdésre kihegyezni, de a figyelmet mindenképp muszáj e körben — *és időben* — ráirányítani, hogy míg mi itt a nők a esélyeinek egyenlőségért küzdünk, mások a jogaikat is tagadni kívánják. Mégpedig már Európában, a közvetlen szomszédunkban is terjesztenek a nőket masszívan diszkrimináló nézeteket. pl.”...*a nők kevesebbet érnek, mint a férfiak!*” (A müncheni iszlám központ³ tanítása, 2019). Azt gondolom, az ilyen és hasonló nézetek a demokráciával összeegyeztethetetlenek; következésképpen nem kellene jogi következmények nélkül maradniuk. Óriási hiba lenne a nő ellenes nézetek jelenlétének lekicsinylése. A feminizmus hosszú küzdelmének eredménye volt a nők jogainak írásba foglalása, nagyon nem volna jó ebből bármit elveszíteni, a nőket diszkrimináló ideológiák behatása okán.

¹ Kiemelten is a sportvezetésben. Ez a hazai sportkutatásokban fehér folt volt eddig.

² Eddig sajnos nem találtam érdeklődő kiadót, aki megvásárolná a publikáció jogát. Pillanatnyilag a teljes kutatási anyag fiókban pihen.

³ <https://www.origo.hu/nagyvilag/20190814-a-muncheni-iszlam-kozpont-szerint-a-nok-kevesebbet-ernek-mint-a-ferfiak.html>

Európa legalább azt megkövetelhetné, — *az ősi római jogelv alapján* — , hogy mindazok, akik az EU-ban letelepedni kívánnak, igazodjanak az itteni kultúrához, a demokratikus jogrendhez! *Si pueris Roma, Romano vivite more*; azaz, ha Rómába mész,(élsz), élj úgy mint a rómaiak. Akinek füle van hallja meg!

A férfi hálók működésének összegzése — *a nőkre való kihatását tekintve* — egyik ilyen szegmense az elmúlt évekbeni kutatásaimnak; melyet az alábbiakban adok közre. A nők helyzetének alakulása ugyanis erős összefüggést mutat — *sok más mellett természetesen, pl a jogrendszer milyensége is ilyen* — a 2019-s Hálózatok a tudományágakban c. konferencia témájával, azaz azzal, hogy a társadalomban hogyan alakulnak, hogyan működnek — *a jellemzően férfidomináns* — érdekérvényesítő hálózatok. Minden ellenkező híreszteléssel szemben, a társadalmi ranglétrán való előre lépéshez messze nem elég tehetség! [BODNÁR 2012]

A 2019. novemberi Hálózatok konferencián — *technikai okok miatt elmaradt* — előadásom rövid resüméjét olvashatják; miután a szervezők külön felkérték ennek megírása. (Az előadás elmaradása ellenére is.)

Nem vagyok hálózat kutató, azonban a témám igényelte, hogy megismerkedjek a hálózat-tudomány alapjaival. Megtettem. Figyelemre méltó felfedezésekre jutottam, melyek egyrészt — *széles körben* — kevésbé ismertek, másrészt hátrányosan befolyásolják a nők karrier lehetőségeit.

Módszerek

Kutatásom során több módszert alkalmaztam mint pl. a dedukciót, vagy a hermeneutikát stb.. Adatgyűjtési módszerek közül egyaránt használtam kvantitatív⁴ és kvalitatív technikákat. Utóbbiak közül most kiemelném, a nőközpontú nézőpontot. (*'women point of view'*). Ez a módszer, — *szemben a tudományban századok óta alkalmazott férfi tapasztalatokra épülő technikákkal, melyek ebből kifolyólag egyoldalúak is,* — a nők eddig kevésbé feltárt tapasztalataira kívánja a hangsúlyt áttenni. Itt hívom fel a figyelmet ez a nézőpont, miként a kutatásom egésze, NEM férfi ellenes. Vallom: Isten az embert a férfinak és nőnek teremtette, és egymásért teremtette. Ez azonban nem gátol meg abban, hogy rámutassak, a nők és a férfiak sem jogaikban⁵, de főképp esélyeikben ma sem egyenlők.

⁴ A nők valós -számszaki- reprezentációját jelentő vizsgálatot és annak grafikus feldolgozását több előadásban és publikációban ismertettem. Többek között a Statisztika a tudományban c. konferencián, ill. annak záró dokumentumában.

⁵ Gondoljunk csak a női és férfi bérek — *azonos munkakörben való* — jelentős különbségeire.

Azért emelem ki a *'women point of view'*-t, mert ezt használva, interjúztam felső (sport) vezetőnőket. Ez a hazai sportkutatásokban abszolút novum. Magas beosztású sportvezetőnőkkel életinterjúkat én készítettem először.

Ezek — az itt most bemutatásra nem kerülő sportvezetőnői interjúk⁶ — a mai témánkhöz annyiban kapcsolódnak, amennyiben valamennyi interjú alanyom észlelte a környezetében, a többségük pedig a saját bőrén is megtapasztalta a férfi hálók, nők számára hátrányt jelentő működését.

Társadalmi- kapcsolati tőke, informális- és karrierhálók – Homofília – presztizs elv

Férfi hálók

A premodern kultúráktól napjainkig a nők elkülönítése a férfiaktól, térben, fizikailag, státuszban, kifejezte/kifejezi egyenlőtlen helyzetüket. A férfi hálók léte, a kirekesztés és a szegregáció modern formája.

A férfiak kapcsolati hálóiban — *ezt bárki észreveheti* — döntően férfiak vannak. Kutatások szerint, az informális hálónál az alapvető rendezőelv a homofília. [KÜRTÖSI 2008] Ez a nőkre is igaz. A férfiak hálóiban azonban, erős homofília ismerhető fel, mind az informális mind a karrier hálókban. [IBARRA 1977, In: KÜRTÖSI, 2008]

A karrier hálók kialakításánál a másik szempont a presztízselv. Azaz az aktorok a befolyással, a hatalommal rendelkező személyeket preferálják hálókban. (*'in group'*). A férfiaknál ez az informális és a karrier hálójukra egyaránt erősen jellemző. [KÜRTÖSI, 2008]

A férfiak kapcsolati tőkéje jellemzően magasabb, mint a nőké [KÜRTÖSI, 2008]; és az anyagi forrásaik is többnyire jelentősebbek a nőkéénél, melyek a vezetői posztokért vívott hatalmi-pozícióharcban a kompetenciáknál nagyobb jelentőséggel bírnak.

Mindezek a férfiak számára versenyelőnyt biztosítanak a karrier építés terén. Ezek után nem meglepő hogy a vezető beosztásokat — *minden társadalmi alrendszerben* —, döntően férfiak töltik be, akik főként férfiak által dominált szervezetekből kerültek kiválasztásra.

Női akadályok

A nők jellemzően kimaradnak a hatalommal bíró férfiak kapcsolati hálójából, így ők nemükhöz kötöten eleve az *'out group'*-ba tartoznak. Ez lack of power

⁶ Erről külön angol nyelvű publikáció készül, éppen a téma súlyára és abszolút novum jellegére tekintettel.

[hatalmi deficit]. [PFISTER 2003a] A nők kapcsolati hálóinak 'fogyatékosága' nem valamiféle nemi eleve elrendelés, hanem strukturális gender akadály. Egyes kutatások rámutattak „...*hogya a felnőttkori hálózatok különbségei nem elsősorban a nők és férfiak kapcsolatépítési hajlandóságában vagy ennek eltérő irányában keresendő, hanem abban, hogy a nők és férfiak számára a társadalmi struktúra más korlátokat támaszt, és más lehetőséget kínál*”. [KÜRTÖSI, 2008:64]

A társadalmi „*korlátok és lehetőségek*” mélyen inprint léteznek az aktorok attitűdjeiben; quazi cselekvési, megküzdési öncenzúráként hatnak⁷ a nők számára.

Kutatások azt is feltárták, hogy a nők még a meglévő kapcsolati tőkéjüket sem kívánják, és nem is képesek karrierjük érdekében konvertálni. [KÜRTÖSI 2008]

- Nem kívánják használni, mert nem tartják azt tisztességesnek.(!) Egy hazai szervezetkutatás adatai szerint, nagyjából háromszor annyi a nő, mint férfi, azok között, akik úgy gondolják, hogy a kapcsolatok kihasználása az előmenetel céljából, *nem tisztességes*. [KÜRTÖSI 2008]

E körben, érdekességként, felhívom a figyelmet egy, a NOB-ban folytatott „*nő-kutatás*” eredményeire; ebben a vizsgálatban is volt több olyan nyilatkozó sportvezetőnő, aki attitűdjében teljesen elzárkózó volt a kapcsolati tőke saját érdekében történő felhasználása, a lobbizás gyakorlatával kapcsolatban. Egy pl.: „...*én személy szerint soha nem lobbiztam szavazatokért, ez az amit én nem tehetek...*”. [NOB Dokumentum, 2010:69]

A nők a saját tudásukban, többlet kompetenciáikban bíznak, az előmenetel tervezése során. Meg kell jegyezzük: naivan.

- Ezen túl a nők nem képesek jól használni a kapcsolataikat előmenetelük érdekében, mert ennek nincsenek meg a bevett társadalmi modelljei. A zárt 'old boy's club'-okban a nők vagy egyáltalán nem vehetnek részt, vagy statiszta szerepet kapnak. Végül, a férfi hálókból a női jelenlét nem veszélytelen ma sem. (Abúzusok veszélye.)

Mindazok a társadalmi csoportok [jellemzően pl. a nők], akik egyáltalán nem, vagy csak kevésbé rendelkeznek társadalmi-kapcsolati tőkével, ill. ennek a tőke fajtának a használatában „*gyengébbek*”, óhatatlanul versenyhátrányba kerülnek a társadalmi mobilitás terén. (Így a társadalom felsővezetésébe kerülés esélyeit tekintve is.)

A társadalmakban egzisztáló férfi hálók működési módjának ('old boy's club system') következményei: a nők szegregálása, és a kontraszelekció, a vezetői posztokon. A szegregáció, nem csak kirekesztés, de az alávétés egy

⁷ Ez a jelenség fokozatosan fellelhető, az évezredek *törzsi-, vallási-* elnyomás alatt élők nők, alázatos, a rendszert elfogadó viselkedésében.

formája. A kontraszelekció, pedig erős társadalmi diszfunkció, mely az adott alrendszer (a *különböző szervezetek stb.*) hatékony működését gátolja.

EREDMÉNYEK

Imparitas Factorok

A kutatásom eredményeként feltártam, a nők társadalmi deficitjének okaként nevesíthető jelenségeket, ezek definiálására megalkottam, ***abszolút újdonságként, egy új konceptuális kategóriát, az Imparitas Factort.*** [*Az Esélyegyenlőtlenségi Tényezőket*].

Az Imparitas Factort a szimbolikus társadalmi térben zajló folyamatok ***definiálásra és egyben azok oki magyarázataként*** kreáltam.

Az Imparitas Factorok, [esélyegyenlőtlenségi tényezők] per definitionem:

- Női Impedimentumok [akadályok];
- A strukturális és működési – speciális női gender hátrányok.

Az Imparitas Factor egyszerre deszkriptív és interpretív elméleti kategória.

Egyben meghatároztam az *Imparitas Factor* elemeit is; öt féle kategória esélyegyenlőtlenségi tényezőt, azaz *Imparitas Factort* definiáltam. Ezek közül most csak az I.-t⁸ (az ***Inter Pocula***-t) mutatom be, mert ez írja le a férfihálók operatív működési módját és annak hatásait a vezetővé válás útján, magában a vezetésben.

I. Inter Pocula: [poharak között, értsd: *poharazás közben*-latin], mint új kategória: egyszerre *jelenti* az évezredek alatt megkövesedett, férfijogú, patriarchális *struktúrát*, és írja le annak rejtett, *működését*, metaforaként. Azaz, a tisztségek, posztok, beosztások '*poharazás közben*', terített asztal melletti le és kiosztását, ahol a hatalom struktúrái, az informális kapcsolatok, a kapcsolati tőke az elsődleges; ezért a nők, vezetővé válásának lehetőségét markánsan, mögöttesen, és nagyfokú látenciában, gátolja; így eszköze a kontraszelekciónak.

Az Inter Pocula jellemzően „*zárt férfitárságok*”, [KANTER, 1977.] informális hálózatoként működik a vezetésben; mégpedig mint informális kapcsolati és formális karrier hálók, melyek sajátos patriarchális szokásjog

⁸ Az Imparitas Factorok valamennyi (5 féle) eleme, így a másik 4. konceptuális kategória is, az MTA felolvasó termében, 2016-ban került bemutatásra; később publikálásra — teljes terjedelmében: a *Kaleidoscopehistory Művelődés-, Tudomány- és Orvostörténeti Folyóirat* 2016. decemberi számában.

szerint funkcionálnak; látens [MERTON, 1980; in: ANDORKA, 2006] férfidominancia üzemmódban.

Az INTER POCULA fogalmi elemei

A patriarchizmus maskulin struktúrái, és a férfijogú funkcionális mód:

- a homofil férfi hálók, maskulin networkök, old boy's club system,
- melyek férfikvótát működtetnek,
- így a vezető posztokon teljes a társadalmi protekcionizmus.

Kutatásom során, az *Inter Pocula*-nak két oldalát határoztam meg: a strukturálist és a funkcionálist.

A társadalmi struktúrák, úgymint a jog, a különböző intézmények, a piac, a kapcsolatok-kapcsolati hálók jelentik az **Inter Pocula strukturális oldalát**. További azonosítható struktúrák még: értékrendszer, viselkedési normák, közösségek, szerepek. [PARSON 1971] A maskulin struktúrákat a jog, a piac elvárásai, a társadalmi konvenciók formálja, konzerválja. [CLARINGBOULD & KNOPPERS 2013] Az évszázadok óta változatlan strukturális meghatározottság, forrása és alapja a férfiuralomnak. [BOURDIEU 2000]

Az erőforrás monopolizáció a hatalom alapja. A „férfiak mint többségi csoport”, — az *'old boy's system'* segítségével — „eleve kizárja a nőket a kapcsolati-hálókból, dominanciájuk fenntartása érdekében” [ALBRECHT 1983, KANTER 1977]. A férfiak egészen természetes módon lobbiznak magukért, magától értetődően használják kapcsolati tőkéjüket előmenetelük érdekében. Ezzel naponta újra teremtik a férfikvótát, [NAGY 2013] melynek létét ma már nem csak a tudomány, de az EU is elismeri, az alábbiak szerint: „...*ma gyakorlatilag a kvóták informális rendszerét alkalmazzák, amelynek keretében a férfiakat részesítik előnyben a nőkkel szemben, a férfiak pedig férfiakat választanak a döntéshozatali pozíciókba, ami nem formalizált rendszer, mindazonáltal szisztematikus és igencsak mélyen gyökerezik a férfiakkal szembeni kedvező bánásmód kultúrájában...*”. [2013/C 251 E/02 Állásfoglalás E. pont]

A *'férfikvóta'* azért *'kvóta'*, mert kvázi kötelező erővel hat. A maskulin társadalom pedig — *rejtett üzemmódban* — remekül működteti a férfikvótát.

Ezzel át is térhetünk az Inter Pocula funkcionális oldalára.

Az **Inter Pocula funkcionális oldala**, processzuális lényege, eljárási módja alatt a következőket értem: a társadalmi tőke napjainkra létrehozott egy **önálló felettes entitást**. Működik egy láthatatlan mechanizmus, (*'old boy' club system*, *férfikvóta*) mely mindenki számára tökéletesen érzékelhető, mégsem veszünk róla tudomást. Egyes sporttudományi kutatások ezt így mutatják meg a sportvezetésben: „...a pozíció gyakran, a régóta kialakult, és féltékenyen őrzött férfi patronáló rendszeren alapszik”. [TALBOT, 2000:10] Ez magyarázza a nők alulreprezentáltságát a sportvezetésben (és más alrendszerekben is) a döntéshozói posztokon; egyben magyarázza a kontraszelekciót a vezetésben.

A vezetői tisztségekért való lobbizás, a nők többsége számára *terra incognita*; ebben nincsenek mintáik, gyakorlatlanok, egyszóval, ez nem az ő *'pályájuk'*. Már a nyitott vezetői pozíciók létéről való tudás is sokat érhet, a későbbi eredmény — *a vezetővé válás* — elérése kapcsán. Ez a tudás azonban nem mindenkié: „*csak azok értesülnek róla, akik egy bizonyos kapcsolati és információs hálónak, vagyis az 'in-groupnak' tagjai*”. [BODNÁR 2012]

Ahogy fentebb jeleztem már, a tényadatok szerint a nők kevéssé élnek még a meglévő kapcsolati tőkéjükkel is. Részint ahogy előbb láttuk, nem tartják tisztességesnek. Másrészt a nőknek még, ha szeretnének is érdekeket érvényesíteni, nekik — *nemük okán* — sokkal nehezebb. Erre is rámutat az *Inter Pocula, funkcionális oldala*: míg a hétköznapiak valóságában, az egyik férfi [*vezető, férfi kolléga, sporttárs stb.*], a másikat minden további nélkül, elhívhatja egy korsó sörre, egy golf meccsre, utána szaunázásra⁹, wellness partira stb., miközben mindketten *'érdeket érvényesítenek'*, addig ez, nő-férfi viszonylatban, minimum félreértésre adhat okot. Ezen rejtett háttér alkudozások, — *'fehér asztal mellett'*—, a nemek között több problémát rejtenek magukban. Pl. az *Inter Pocula-tól*, — *saját döntés révén, ésszerűségi okból*- is kizáratnak a — *magukra valami adó* — nők. Tudni illik ma is negatív közmegejtélést von maga után, amennyiben egy nő — *férfikísérő nélkül* — vesz részt az *'old boy's clubban'*. Nem beszélve a nőket napjainkban is gyakran sújtó abúzusok veszélyéről.

Látni kell azonban az informális háttér alkuk, *melynek során „kijelöltetnek” a vezetői posztokra „érdemesek”*, éppen ekkor, *Inter Pocula* perfektuálódnak.

Viszont semmiképp nem róható fel a nőknek, ha önként maradnak ki az informális networkokból. Magára valamit adó nő kerüli a félreértésre okot,

⁹ Sajtó információk szerint, az egyik magas sportvezetői poszt szaunázás közben „*kelt el*”, ha *csak* az ígéreték szintjén is. Forrás: <http://www.sportgéza.hu> [2013. szeptember 17.]

abúzusra lehetőséget adó helyzeteket. Tudniillik a társadalom 'férfijogon' működik; ahol a nők mozgástere, még a fejlett nyugati országokban is korlátozott. A szimbolikus társadalmi térben ma is '*férfiuralom*' [BOURDIEU 2000] van. Ez pedig alapvető, strukturális rendszerhiba. Női gender hátrány.

Az '*old boy's system*' tevékenysége a ülönböző szervezetekben több irányban fejti ki hatását. Fentiekből is kitűnik, erősen kihat a személyi kérdésekre: az előmenetel többnyire nem alkalmassági kérdés, hanem informális háttéralkuk eredménye. Korrupció kutatók [JÁVOR 2014] szerint, gyakran illegális alkuk eredménye.¹⁰

Kihat továbbá, a hatalom koncentráció és monopolizáció területére, mely sohasem szerencsés egy adott szervezet/alrendszer életében.

A férfiuralomnak viszont tökéletesen megfelel, az '*old boy's club*' működési mód, melynek nyomán, **társadalmi mértékben üzemel a protekcionizmus; folyik a kontraszelekció közös hallgatóságos társadalmi 'körtánca'**. Emlékeztetek: a modern harc már nem elsősorban a jövedelemért, sokkal inkább a hatalomért folyik. [DAHENDORF 1953, In: ANDORKA, 2006] A magas vezetői pozíciókkal pedig mindig nagy hatalom (is) jár.....

Természetesen, – *a strukturális férfi hálókön kívül* – sok más tényező is komolyan befolyásolja (akadályozza) a nők vezetői esélyeinek egyenlőségét. Ezeket a tényezőket tárja a fel az általam alkotott ***Imparitas Factor, és*** további 4 eleme.¹¹

BEFEJEZÉS

A vezetői tisztségek elnyeréséhez szükséges lobbizási tevékenység, nem más mint a rejtett maszkulin networkök [ILONSZKI 2014] — az '*old boy's club*'— informális működése. A *férfiak ezeken az informális kapcsolatrendszereken keresztül azonosítják és támogatják egymást*, [CLARINGBOULD és KNOPPERS 2013], *mint az 'in group' tagjai*; egyben az „*out group*”-ba 'helyezve' a nőket. Ezzel a nők esélyeinek egyenlővé válását ellehetetlenítik.

Maga az EU is megállapítja: „...a nők és férfiak közötti egyenlőtlenségek mind jogilag, mind ténylegesen továbbra is fennállnak!” [2000/407/EK 3. pont]

¹⁰ Beszélgetés JAVOR Istvánnal: Forrás: Klubrádió, 2014. aug. 30; Kossuth Rádió, [2014. aug. 31.]

¹¹ Lásd: a *Kaleidoscopehistory Művelődés-, Tudomány- és Orvostörténeti Folyóirat* 2016. decemberi számában.

Ezért nem lehet eltekinteni a nők karrier esélyeit segítő pozitív diszkriminációtól; mint például a sokat vitatott kvótától. Amikor a női kvóta szóba kerül sokan hevesen reagálnak. A masszívan működő férfikvóta tükrében talán nem kellene.

Két érvet szoktak a női kvótával szemben felemlíteni:

- milyen alapon jár a nőknek előny? Ki kell jelenteni, a női kvóta nem előnyt jelent a nőknek, pusztán a fennálló női hátrányokat kompenzálja. Ami nem ugyanaz.
- a másik ellenérv: a női kvóta által alkalmatlanok jutnak előre. Ez sem így van: „...*a kvóta nem az érdemesek érdemtelennel való felváltásáról, hanem éppen az érdemesek közötti esélyegyenlőség megteremtéséről szól.*” [ILONSZKI 2008, In: ILONSZKI, 2014:56]

Azt tudtommal, eddig soha senki meg nem kérdezte, hogy a társadalomban látenszen üzemelő férfikvótával valóban csak az érdemesek nyertek el magas tisztségeket? Bizony nem..... tudnék számos példát felmutatni, hány alkalmatlan férfi jutott komoly pozícióhoz, csak mert kiváló kapcsolatainak voltak.

Zárásként álljon itt, egy szír származású, több diplomás, hat nyelven, köztük arabul is perfekten beszélő férfi, Henry BOULAD gondolata, aki életét a közel-keleten élte le, és a tudomány mellett a karitatív munkának szentelte azt. Az ottani megtapasztalásaiból született a könyve, melynek a címe: *A nők szenvedései és küldetése...* Ajánlom mindazoknak, akiket a nők történelmi elnyomása megérint...

Az alábbi idézet, az egész világ nőinek sorsára vonatkozó megállapítás, az idők kezdetétől, napjainkig. Kemény, igaz, elgondolkodtató szavak....

„*Ha a szellemtörténet minden fáradozását, sikerét és mély felismerését zárójelbe teszem, és megvizsgálom azt, ami maradt, úgy találok, hogy az igazi élet, ahogy az elgondoltatott és reméltetett [a Teremtés rendje szerinti élet], még el sem kezdődött. Emberiségünk 4000 éves történelme: katasztrófa. A történelemkönyveket lapozgatva -magamat is bűnrészesnek érezve- véres kezek tolnak elém, mert egy szervezett bűnözésről olvasok,lapról lapra vezet a mohóság, a hatalom és az erőszak.... **És kitérvelten, túlnyomórészt nők és gyermekek halálát okozva.***” [Henry BOULAD SJ, 1997]

Henry Bouladról érdemes még tudni, hogy 2017-ben, magyar állampolgárságot kért és kapott, mert egyetért hazánk önvédelmi politikájával a migráns válság kapcsán.

Egy szír — egy férfi; — ez is mélyen elgondolkodtató.

Men's Nets — Female barriers

I have been researching for years, the position of women of the society's top level, in the leadership of the society; because this is one of the best indicators of women's social chances. Even today, the gender relations — *strongly different legal content* — should be one of the most important social issues all over the world. (But really is not.)

We are well aware that there are societies, where is not the most important issue the female equal opportunities, but the more serious problem is that: the law equality between women and men — *declared* — does not exist. "*In some cultures, men's domination of women is one of the most fundamental and unquestionable standards*". [ANDORKA, 2006]

What kind of — *hered* — pattern and structured is operating in the societies even today, on which basic most of women take note [*they are forced to take note*] different forms of — *female* — gender discrimination?

One such reason is, the existence and functioned of massive male nets; which leaves the deep impression of the actors (men and women) and the institutional society. These — *are usually homophile* — men's nets, as well as power nets. Power to power?! Outsiders of masculine nets (typically women) have to suffer from a variety of (*declared and latent*) discrimination, ranging from "simple" exclusion, through the deprivation of rights, and to the sexual abuse.

In this study, I will present a picture of the operational mode and its effects of the homophil men nets, even by — *saying to be* — democratic societies.

Keywords: lack of women's equal rights and equal opportunities; male nets — power nets; submissive women — ruling men; segregation, contrast selection as a consequence of the operation of male nets.

Irodalom

ANDORKA R.: *Bevezetés a szociológiába*, Osiris, Budapest, 2006

BODNÁR I.: *Az edzői munka, mint női foglalkozási életpálya*, 2012

from: <http://phd.sote.hu> [Utolsó látogatás: 2013. május 12.]

BOURDIEU, P.: *Férfuralom*, Budapest, Napvilág, 2000.

BOULAD, H. SJ.: *A nők szenvedése és küldetése*, Budapest, Márton Áron, 1997.

CLARINGBOULD, I. – KNOPPERS, A.: Understanding the lack of equity in

leadership position in sportorganisation, In: Peter LEISINK – Paul IOSELE – Dian Marie HASKING – Maarten van LOTTENBURG (ed): *Managing Social Issues*: (2013.) 162–179.

DUNNING, E.: A sport, mint férfiaknak fenntartott terület megjegyzések, (Ford: LENGVÁRI István), In: *Korall*, (2002) 7–8, 140–154.

ILONSKY G. Jó kormányzás és a nemek egyenlősége. Magyarország helyzetelemzése, In: *A nőtlen évek ára. A nők helyzetének közpolitikai elemzése 1989–2013*, (2014), 29–58 from:<http://noierdek.miria.hu/>, [Utolsó látogatás: 2014. április. 11.]

KANTER, R.M.: *Women and man in the corporation*, Basic Book, New York, 1977.

KÜRTÖSI Zs.: *Nők és Férfiak társadalmi kapcsolati hálózatának eltérései a munka szervezetekben*, (from: <http://www.phd.lib.uni-corvinus.hu>), 2008. [Utolsó látogatás: 2013. dec.16.]

NAGY B.: Nők és férfiak a vezetésben. In: NAGY I. – PONGRÁCZ T. (szerk.), *Szerepváltozások Jelentés a nők és férfiak helyzetéről 2009*. Budapest, TÁRKI – Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2009.

from:<http://www.szmm.gov.hu/>, [Utolsó látogatás: 2013. november 4.]

TALBOT, M.: Döntéshozatal a sportban, In: PERÉNYI E.– BERTA G.K. (szerk): *Nemzetközi tapasztalatok a nők sportjának világából*, 2000.11. 91–116. Budapest, *Ifjúsági és Sport Minisztérium Értesítő*, 2000.

NOB: „*Gender equality and leadership in olympic bodies 2010*”, [www.IOC.org.]

Internetes források:

<https://www.origo.hu/nagyvilag/20190814-a-muncheni-iszlam-kozpont-szerint-a-nok-kevesebbet-ernek-mint-a-ferfiak.html>

<http://www.sportgeza.hu>